

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування

здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

які навчаються за освітньо-професійною програмою

«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено у I семестрі 2020-2021 навчального року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-наукових програм. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою, в розрізі років навчання здобувачів вищої освіти.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 11 респондентів: з них 4 здобувача вищої освіти 3-го курсу і 7 здобувачів вищої освіти 4-го курсу, що складає 84,6% від загальної кількості студентів, що навчаються на третьому і четвертому курсах бакалаврату за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»
здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)		Ні (%)	
		3-ій курс	4-й курс	3-ій курс	4-й курс
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	75,0	28,6	25,0	71,4
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	50,0	71,4	50,0	28,6
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	25,0	28,6	75,0	71,4
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	-	14,3	100,0	85,7
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	75,0	85,7	25,0	14,3

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що 81,8% респондентів дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньої програми. Серед очікувань, які не виправдалися, студенти назвали недостатній обсяг практики. Досліджуючи відповіді студентів на запитання анкети,

можна зазначити, що 63,6% респондентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки. 72,9% опитаних здобувачів відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін і 81,8% – відсутність дублювання змісту навчального матеріалу навчальних дисциплін за освітньою програмою.

Здобувачі вищої освіти в процесі опитування надали свої пропозиції щодо формування індивідуальних траєкторій навчання. Дисципліни, якими б студенти бажали доповнити освітню програму: «Корекційна педагогіка», «Латинська мова», дисципліни пов'язані з викладанням основ здоров'я, збільшити кількість годин на «Педагогіку», «Психологію», педагогічну практику. Дисципліни, які б студенти бажали вилучити: «Геоботаніка», «Актуальні питання історії та культури України», «Біохімія», «Мікробіологія».

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складнику освітньо-професійної програми:

1. Посилити роботу щодо інформування здобувачів освіти про процедуру вибору навчальних дисциплін, розмістити відповідну інформацію на сторінці факультету сайту університету.
2. Посилити практичну підготовку з дисциплін професійного спрямування.
3. Розглянути можливість збільшення кількості годин на педагогічну практику.
4. Розглянути доцільність вивчення як обов'язкових таких навчальних дисциплін як «Геоботаніка», «Актуальні питання історії та культури України», «Біохімія», «Мікробіологія».
5. Розглянути можливість включення до переліку обов'язкових або вибіркового дисциплін, запропонованих здобувачами вищої освіти.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 13 респондентів: з них 4 здобувача вищої освіти 3-го курсу і 9 здобувачів вищої освіти 4-го курсу, що складає 100% від загальної кількості студентів, що навчаються на третьому і четвертому курсах бакалаврату за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти ще недостатньо поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми, а також недостатньо залучені до цих процесів. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 53,8% респондентів, частково погодились – 42,6% опитаних. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 30,8% опитаних студентів, 38,4% частково з цим погоджуються, 30,8% вважають, що не мають такої можливості. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 30,8% опитаних здобувачів, частково згодні 61,5%, не згодні – 7,7%. Такі результати свідчать про недостатній рівень

залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що 53,8% респондентів вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, 46,2% опитаних студентів частково згодні з цим твердженням. 69,2% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 30,8% студентів. 46,2% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 53,8% згодні частково. 61,5% відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 38,5% частково згодні з цією думкою. 61,5% опитаних здобувачів указали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 38,5% респондентів з цим згодні частково.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що 69,2% опитаних здобувачів вищої освіти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, 23,1% студентів частково з цим згодні, 7,7% не згодні. 76,9% респондентів вважають викладачів добре організованими та підготовленими до занять, 15,4% опитаних студентів частково згодні з цією думкою, 7,7% не згодні.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про недостатню комунікацію викладачів зі здобувачами вищої освіти. Так, 46,15% респондентів вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність, 46,15% частково з цим згодні, 7,7% не згодні. 38,5% опитаних здобувачів зазначили, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 53,8% частково з цим згодні, 7,7% не згодні. 61,5% студентів вказали, що частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою, 23,1% частково з цим згодні, 15,4% не згодні. Вважають, що методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім 61,5% опитаних здобувачів, 30,8% частково з цим згодні, 7,7% не згодні. Необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу вважають доступними 76,9% респондентів, частково з цим згодні 7,7% опитаних, не згодні – 15,4%. Розклад занять вважають ефективним та зручним 7,7% респондентів, 76,9% частково з цим згодні, 7,7% не згодні. 76,9% опитаних здобувачів цілком згодні з твердженням, що у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету, 23,1% респондентів частково з цим згодні. 53,8% опитаних здобувачів вважають, що навчання за освітньої програмою належним чином готує їх до сучасної кар'єри за обраною спеціальністю, 46,2% частково з цим згодні.

Проте, слід звернути увагу на недостатню поінформованість здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів (76,9% здобувачів ознайомлені, 15,4% – частково ознайомлені, 7,7% – не ознайомлені); процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності (69,2% здобувачів ознайомлені, 15,4% – частково ознайомлені, 15,4% – не ознайомлені); слабку поінформованість щодо роботи психологічної служби університету; процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті.

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили: професіоналізм, компетентність і кваліфікацію викладачів, ставлення викладачів до студентів.

Приклади відповідей студентів на запитання «Що Вам подобається в університеті?»:

- Викладачі університету якісно готують мене до сучасної кар'єри за спеціальністю, застосовують ефективні методи викладання, що позитивно впливають на розуміння предмета, а також об'єктивно оцінюють кожного студента. Представники факультету надають достатньо інформації щодо мого навчання.
- Мені подобається університет в цілому, хороші викладачі, цікаві практичні та лабораторні роботи(органічна хімія, мікробіологія, фізіологія рослин, зоологія) та, гарні музеї(а я була у всіх, це море вражень).

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли: застаріле обладнання лабораторій.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти щодо
 - порядку оскарження результатів заліків, іспитів;
 - процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності;
 - процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті;
 - роботи психологічної служби університету.
2. Вивчити стан використання викладачами інноваційних технологій навчання в процесі викладання навчальних дисциплін. Провести на кафедрах методичні семінари з проблеми запровадження інноваційних технологій навчання в освітній процес.
3. Звернути увагу викладачів на обов'язковість доведення до відома здобувачів вищої освіти інформації щодо переліку індивідуальних самостійних завдань, форм і методів поточного, періодичного та підсумкового контролю результатів навчання та критеріїв їх оцінювання на першому занятті з навчальної дисципліни, а також їх незмінність упродовж вивчення навчальної дисципліни.
4. Розглянути можливість збільшення кількості практичних занять за рахунок перерозподілу аудиторних годин в межах окремих навчальних дисциплін.
5. Сприяти впровадженню онлайн-опитувань здобувачів вищої освіти щодо якості ОП, якості освіти, якості викладацької діяльності.
6. Сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декану факультету, а також до кожного викладача. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації: на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни; звернути увагу викладачів на неприпустимість зневажливого ставлення до студентів; провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана біологічного факультету, гаранта освітньої програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, проєктної групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Керівник Центру забезпечення
якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова

І.П. Анненкова